

Dosarul nr. 3ra-669/22
2-19150146-01-3ra-06072022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: I. Secrieru-Coșleț)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Bostan, G. Dașchevici, G. Mîra)

Î N C H E I E R E

14 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Serviciul Fiscal de Stat,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția Generală Administrare Fiscală Nord împotriva
Instituției Publice „Agenția Servicii Publice”, persoană terță Întreprinderea
Individuală „Ceoruța Vitalie” cu privire la contestarea actului administrativ,
împotriva deciziei din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost respins apelul depus de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția Generală Administrare
Fiscală Nord și menținută hotărârea din 18 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău,
sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La 14 septembrie 2019, Serviciul Fiscal de Stat, Direcția Generală
Administrare Fiscală Nord a depus cerere de chemare în judecată în procedura
contenciosului administrativ împotriva IP „Agenția Servicii Publice”, persoană terță
ÎI „Ceoruța Vitalie” cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a indicat că prin decizia din data de 4 iulie 2019 privind
radierea din oficiu a persoanei juridice inactive din Registrul de stat a persoanelor
juridice și întreprinzătorilor individuali emisă de către Agenția Servicii Publice, s-a
dispus de a radia din Registrul de stat al persoanelor juridice și întreprinzătorilor
individuali ÎI „Ceoruța Vitalie”, cu care nu sete de acord.

A menționat că Serviciul Fiscal de Stat, DDF Bălți din cadrul Direcției
Generale Administrare Fiscală Nord, la data de 20 august 2019, prin scrisoarea
nr. 26/3-05/2-474-1528, a informat IP „Agenția Servicii Publice” despre faptul că
ÎI „Ceoruța Vitalie” a fost lichidată din Registrul de stat al persoanelor juridice și
întreprinzătorilor individuali cu încălcarea prevederilor legislației în vigoare.
Totodată, a indicat că, s-a solicitat redeschiderea procedurii de radiere a datelor
ÎI „Ceoruța Vitalie”.

A relatat că după examinării acestei solicitări, Agenția Servicii Publice, a
informat Serviciul Fiscal de Stat, Direcția Generală Administrare Fiscală Nord că,

se află în imposibilitate să anuleze decizia respectivă, invocând prevederile art. 14 alin. (3) din Legea privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali nr. 220 din 19 octombrie 2007, potrivit căreia decizia de înregistrare poate fi contestată în instanța de judecată și poate fi anulată numai de instanța de judecată.

A indicat că Serviciul Fiscal de Stat, DDF Bălți din cadrul Direcției Generale Administrare Fiscală Nord prin scrisoarea nr. 26/3-05/2-474-1528 din 20 august 2019 a solicitat Agenției Servicii Publice, expedierea în adresa sa a deciziei respective, însă prin răspunsul nr. 05/01-2863 din 4 septembrie 2019 care a fost recepționat de Serviciul Fiscal de Stat la data de 9 septembrie 2019, cererea Serviciului Fiscal de Stat a fost respinsă, iar decizia de radiere din 4 iulie 2019, a parvenit în incinta Serviciului Fiscal de Stat la data de 11 septembrie 2019.

Astfel în condițiile art. 31 din Legea privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali nr. 220 din 19 octombrie 2007 IP „Agenția Servicii Publice” a comunicat că, ÎI „Ceoruța Vitalie” a fost radiată din Registrul de stat la data depunerii cererii de radiere a întreprinderii vizate.

În contextul dat a remarcat că potrivit prevederilor art. 31 alin. (5) din Legea nr. 220 din 19 octombrie 2017 procedura de radiere prevăzută la art. 26, se aplică și față de întreprinzătorii individuali care au depus cerere de radiere conform modelului aprobat de organul înregistrării de stat și corespund criteriilor specificate în noțiunea de întreprinzător individual inactiv, cu excepția faptului că, au prezentate dările de seamă fiscale prevăzute de legislație, din ale căror date rezultă că nu au desfășurat activitate de întreprinzător.

A explicat că ținând cont de faptul că, în perioada 2 iunie-8 iunie 2018 și 23 iulie-29 iulie 2018, ÎI „Ceoruța Vitalie”, a fost monitorizată prin prisma controalelor factice zilnice în cadrul cărora s-au stabilit următoarele riscuri de neconformare fiscală precum: nedeclararea tuturor veniturilor (volumul încasărilor în perioada monitorizată prin prisma controalelor factice (A/2018) au crescut cu 116 % față de perioada similară a A/2017. Conform, declarației cu privire la impozitul pe venit, prezentată de contribuabil, venitul total declarat pentru perioada A/2018 constituie 674 950 lei și este mai mare decât venitul declarat pentru perioada A/2017 cu 27,8 %; riscul prezenței fenomenului achitării salariului „în plic”, prin declararea la Serviciul Fiscal de Stat a salariului mediu achitat pentru un angajat de 1 637 lei lunar.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 134 alin. (10) Cod fiscal, art. 14 alin. (3) din Legea privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali nr. 220 din 19 octombrie 2007, art. 189, 191 alin. (1), 193, 204, 211-212, 214, 224 alin. (2) Cod administrativ.

A solicitat obligarea Agenției Servicii Publice a Republicii Moldova, Departamentul înregistrare și licențiere a unităților de drept se redeschidă procedura de radiere a ÎI „Ceoruța Vitalie” cu restabilirea datelor din Registrul de Stat potrivit situației de până la radiere și anularea deciziei din 4 iulie 2019 privind radierea ÎI „Ceoruța Vitalie” din Registrul de Stat.

Prin hotărârea din 18 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost respinsă acțiunea Serviciului Fiscal de Stat, Direcția Generală Administrare Fiscală Nord, ca fiind neîntemeiată.

La 27 noiembrie 2020, Serviciului Fiscal de Stat, Direcția Generală Administrare Fiscală Nord a depus apel împotriva hotărârii din 18 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, iar în urma notificării la 4 ianuarie 2021 a hotărârii motivate, la 21 ianuarie 2021 a prezentat motivarea apelului, cu respectarea termenelor prevăzute de art. 232 Cod administrativ.

Prin decizia din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția Generală Administrare Fiscală Nord și menținută hotărârea din 18 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel a reținut prevederile art. 14 din Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr. 845 din 3 ianuarie 1992, art. 24, 31 din Legea privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali nr. 220 din 19 octombrie 2007, care reglementează aspecte ce țin de întreprinderea individuală, documentele necesare pentru radierea persoanelor juridice din Registrul de stat, încetarea calității de întreprinzător individual.

Cu referire la normele citate și în coraport cu materialele cauzei, instanța de apel a considerat ca fiind întemeiată concluzia primei instanțe de a respinge acțiunea.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de apel a notat că prin cererea din 1 iulie 2019, întreprinzătorul individual ÎI „Ceoruța Vitalie” a solicitat radierea din registrul de stat a întreprinzătorilor individuali a ÎI „Ceoruța Vitalie”.

La caz, instanța de apel a remarcat că potrivit certificatului privind lipsa sau existența restanțelor față de bugetul public național nr. AAP1926434 din 1 iulie 2019, restanța ÎI „Ceoruța Vitalie”, la bugetul public național constituie zero lei. Certificatul nominalizat corespunde modelului stabilit în anexa nr. 7.1 la Instrucțiunea privind evidența obligațiilor față de buget, aprobate prin Ordinul Inspectoratului Fiscal Principal de Stat nr. 400 din 14 martie 2014.

Astfel, conform datelor prezentate de către Serviciul Fiscal de Stat organului înregistrării de stat în sistemul informațional automatizat „Contul curent al contribuabilului”, prin intermediul platformei de interoperabilitate instituite de Guvern, s-a stabilit că ÎI „Ceoruța Vitalie” nu avea datorii față de bugetul public național.

Drept urmare prin decizia registratorului IP „Agenția Servicii Publice” din 4 iulie 2019, ÎI „Ceoruța Vitalie” a fost radiată din Registrul de stat al întreprinzătorilor individuali, în baza cererii solicitantului, în temeiul art. 31 din Legea privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali nr. 220 din 19 octombrie 2007.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de apel a reținut că urmează a se ține cont de faptul că radiere ÎI „Ceoruța Vitalie” din Registrul de stat al întreprinzătorilor individuali nu a avut loc în temeiul art. 26 din Legea privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali nr. 220 din 19 octombrie 2007 ca „întreprinzător individual inactiv”, ci la cererea întreprinzătorului individual în cazul lipsei datoriilor față de bugetul public național.

Astfel, prin prisma art. 31 alin. (1) lit. a) și alin. (4) din Legea menționată, existența cererii întreprinzătorului individual și a dovezii lipsei datoriilor față de bugetul public național constituia temei și era suficient pentru adoptarea deciziei de radiere a ÎI „Ceoruța Viatalie” din Registrul de stat.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău a conchis că la momentul emiterii deciziei de radiere a ÎI „Ceoruța Vitalie”, Agenția Servicii Publice a acționat conform prevederilor legale, considerent din care, prima instanță întemeiat a respins acțiunea înaintată Serviciul Fiscal de Stat, Direcția Generală Administrare Fiscală Nord împotriva Agenției Servicii Publice, terț ÎI „Ceoruța Vitalie” privind anularea deciziei de radiere a întreprinderii individuale din Registrul de Stat a întreprinzătorilor individuali din data de 4 iulie 2019 și obligarea redeschiderii procedurii de radiere a ÎI „Ceoruța Vitalie” și restabilirea datelor până la radiere.

La 16 martie 2022, Serviciul Fiscal de Stat a depus recurs împotriva deciziei din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, iar la 22 iunie 2022 Serviciul Fiscal de Stat a prezentat motivarea recursului.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată și ilegală prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material, cauza fiind examinată superficial.

Cu referire la prevederile art. 31 alin. (5) din Legea privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali nr. 220 din 19 octombrie 2007, a remarcat că procedura de radiere prevăzută la art. 26 se aplică și față de întreprinzătorii individuali care au depus cerere de radiere conform modelului aprobat de organul înregistrării de stat și corespund criteriilor specificate în noțiunea de întreprinzător individual inactiv, cu excepția faptului că au prezentat dările de seamă fiscale prevăzute de legislație, din ale căror date rezultă că nu au desfășurat activitate de întreprinzător.

A declarat că decizia de radiere a ÎI „Ceoruța Vitalie” este pasibilă de a fi anulată deoarece nu permite definitivarea controlului fiscal.

La fel, a menționat că instanța de apel prin decizia contestată a luat în considerare certificatul privind lipsa sau existența datoriilor față de bugetul public național din baza de date, prin care se atestă lipsa datoriilor, însă acestea nici nu puteau să reflecte careva obligații față de buget, din motiv că controlul fiscal urmează de efectuat

A mai susținut că la data emiterii deciziei de radiere contestate nu era definitivat procesul de estimare a obligației fiscale restante, iar din cauza radierii ÎI „Ceoruța Vitalie”, Serviciul Fiscal de Stat se află în imposibilitate de a estima careva obligații fiscale.

Recurentul a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii.

La 11 iulie 2022, în adresa intimațiilor a fost expediată pentru cunoștință copia recursului, însă aceștia recepționând copia recursului (f. d. 53-55) nu și-a valorificat dreptul procedural de depunere a referinței.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 22 februarie 2022, dispozitivul fiind notificat recurentului la data de 18 martie 2022, iar decizia motivată ce se solicită a fi casată, la data de 3 iunie 2022, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică și avizul de recepție a scrisorii recomandate (f. d. 39, 43, vol. II). Astfel, recursul depus la 16 martie 2022 și motivarea recursului prezentată la data de 22 iunie 2022, sunt în termen.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Serviciul Fiscal de Stat, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină

cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Serviciul Fiscal de Stat.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Serviciul Fiscal de Stat se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nicolae Craiu

Aliona Miron